

Medical terminology. Latin is the only source of international terminology

Scientific supervisor: Sayfullayeva Lola Sobitovna

Tashkent State Medical University

Senior lecturer of the Department of Latin and Foreign Languages

E-mail: lolasayfullayeva133@gmail.com

Tel: +998909976700

Author: Alimova Jasmina Azamat qizi

Student of group 106-B, Faculty of Medical Sciences, Tashkent State Medical University

E-mail: alimovajasmina771@gmail.com

Tel: +998997783107

Musurmonov Jamoliddin Fakhridin oglu

2nd year student, Faculty of Medical Sciences, Tashkent State Medical University

E-mail: jamoliddin216624@gmail.com

Tel: +998941120624

Annotation: This article discusses the fundamental role of the Latin language in medicine, its importance in global scientific communication and clinical. The laws of terminology formation are highlighted. The morphological structure, semantic accuracy and deontological significance of medical terms are also analyzed in depth. The Latin language is not only a system of terms, but also a universal linguistic basis of medical science.

Keywords: Latin, medical terminology, clinical terms, morphology, deontology, scientific - linguistic, international, universal language, scientific thinking, analysis

Tibbiy terminologiya. Lotin tili – xalqaro terminologiyaning yagona manbai

Ilmiy rahbar: Sayfullayeva Lola Sobitovna

Toshkent davlat tibbiyot universiteti

Lotin tili va xorijiy tillar kafedrasida katta o'qituvchisi

E-mail: lolasayfullayeva133@gmail.com

Tel: +998909976700

Muallif: Alimova Jasmina Azamat qizi

TDTU Davolash ishi fakulteti 106-B guruh talabasi

E-mail: alimovajasmina771@gmail.com

Tel: +998997783107

Musurmonov Jamoliddin Faxriddin o'g'li

TDTU Davolash ishi fakulteti 2-kurs talabasi

E-mail: jamoliddin216624@gmail.com

Tel: +998941120624

Annotatsiya: Ushbu maqolada lotin tilining tibbiyotdagi fundamental o'rnini, uning global ilmiy kommunikatsiyadagi ahamiyati hamda klinik terminologiyaning shakllanish qonuniyatlari yoritiladi. Shuningdek, tibbiy terminlarning morfologik tuzilishi, semantik aniqligi va deontologik ahamiyati chuqur tahlil qilinadi. Lotin tili nafaqat terminlar tizimi, balki tibbiyot fanining universal lingvistik asosidir.

Kalit so'zlar: lotin tili, tibbiy terminologiya, klinik atamalar, morfologiya, deontologiya ilmiy - lingvistik, xalqaro, universal til, ilmiy tafakkur, tahlil

Latin is the only source of international terminology **Annotation:** This article examines the fundamental role of the Latin language in medicine, its importance in global scientific communication, and the principles of the formation of clinical terminology. It also provides an in-depth analysis of the morphological structure, semantic precision, and deontological significance of medical terms. The Latin language is presented not only as a system of terminology but also as a universal linguistic foundation of medical science, ensuring accuracy, consistency, and mutual understanding among healthcare professionals worldwide.

Keywords: latin language, medical terminology, clinical terms, morphology, deontology, scientific-linguistic, international, universal language, scientific thinking, analysis

Латинский язык является единственным источником международной терминологии.

Аннотация: В данной статье рассматривается фундаментальная роль латинского языка в медицине, его значение в глобальной научной коммуникации, а также принципы формирования клинической терминологии. Проводится углублённый анализ морфологической структуры, семантической точности и деонтологического значения медицинских терминов. Латинский язык представлен не только как система терминов, но и как универсальная лингвистическая основа медицинской науки, обеспечивающая точность, последовательность и взаимопонимание между медицинскими специалистами во всём мире.

Ключевые слова: латинский язык, медицинская терминология, клинические термины, морфология, деонтология, научно-лингвистический, международный, универсальный язык, научное мышление, анализ

KIRISH.

Lotin tili — insoniyat tarixida o‘ziga xos o‘rin egallagan, ammo zamonaviy tibbiyotda hanuzgacha “tirik” bo‘lib qolayotgan noyob til hisoblanadi. U qadimgi Rim davridan boshlab ilm-fan, ayniqsa tibbiyotning asosiy kommunikativ vositasiga aylangan. Uning kelib chiqishi, miloddan avvalgi VII asrga borib taqaladi. Bugungi kunda turli millat va tillarga mansub shifokorlar bir-biri bilan aynan lotin tiliga asoslangan terminlar orqali muloqot qiladi. Bu esa lotin tilini shunchaki tarixiy meros emas, balki global ilmiy kod darajasiga olib chiqadi. Lotin tilining eng muhim jihati shundaki, u “o‘lik til” bo‘lishiga qaramay, ma’no barqarorligini saqlab qolgan yagona ilmiy tizimdir. Shu sababli tibbiyotda aniqlik, izchillik va xatolarning oldini olish aynan shu til orqali ta’minlanadi.

Terminologiya va uning ahamiyati

Terminologiya - bu ma'lum bir soha yoki fan doirasida ishlatiladigan terminlar, atamalar va ularning izohlaridan iborat bo'lib, u ilmiy va amaliy faoliyatda muhim ahamiyatga ega. Terminologiyaning ta'rifi uning mohiyatini, maqsadini va ahamiyatini tushunish uchun zarurdir. Terminologiya fanlarning rivojlanishi va ularning o'zaro aloqalarini tartibga solishda muhim vosita hisoblanadi. Har bir soha o'ziga xos terminologiya va atamalar to'plamiga ega bo'lib, bu sohaning o'ziga xosligi va xususiyatlarini aks ettiradi. Terminologiya orqali ilmiy bilimlar tizimiga kiritilgan ma'lumotlar osonroq tushuniladi va uzatiladi. Amaliy sohalarida terminologiya ham o'z o'rniga ega. Masalan, tibbiyotda, muhandislikda yoki iqtisodiyotda aniq terminlar va atamalar ishlatiladi. Bu sohalarida terminologiya nafaqat nazariy bilimlarni ifodalashda, balki amaliyotda ham muhim ahamiyatga ega. Tibbiyotda, masalan, kasalliklar, davolash usullari va farmakologik preparatlar bilan bog'liq terminlar bemorlarga va tibbiyot mutaxassislariga aniq tushunchalar berishda yordam beradi. Bunday terminlar bemorlarni davolash jarayonida to'g'ri va samarali muloqot qilish imkonini yaratadi. Terminologiyaning ahamiyati shundaki, u turli sohalar o'rtasidagi muloqotni osonlashtiradi. Bir soha ichida bir xil terminlar ishlatilishi, lekin turli kontekstlarda farq qilishi mumkin. Shu sababli, terminologiya o'zaro aloqalarni yaxshilash va ilmiy muloqotni rivojlantirishda muhim vositadir. Muloqotda aniqlik va ravshanlikni

ta'minlash, shuningdek, turli sohalar o'rtasida bilim almashinishini kuchaytirish uchun zarurdir. Shuningdek, u ilmiy tadqiqotlar va amaliy faoliyatlar uchun bir asosiy poydevor sifatida xizmat qiladi, bu esa ilm-fan va texnologiyaning rivojlanishini ta'minlaydi. Misol uchun;

Lotincha	Yunoncha	O'zbekcha	Amaliy qo'llanishi
Morbus	Pathos	Kasallik	Bemorga "patologiya" deyish "og'ir kasalsiz" deyishdan ko'ra professionalroq va yumshoqroq eshitaladi.
Cura	Therapia	Davolash	Lotincha Cura (parvarish) va yunoncha Therapia (muolaja) shifokorning gumanistik vazifasini ifodalaydi.
Dolor	Algos	Og'riq	Tashxis qo'yishda "og'riq" so'zi o'rniga Neuralgia kabi terminlar ishlatilishi axborot almashinuvini aniqlashtiradi.

Lotin tilining terminologik roli

Lotin tili tarixan ilm-fan va madaniyat sohalarida muhim rol o'ynagan. Uning xalqaro terminologiyadagi o'rni nafaqat o'zining tarixi bilan bog'liq, balki uning boshqa tillarga ta'siri va terminlarning shakllanishi bilan ham chambarchas bog'liq. Lotin tili o'zining boy leksikasi va grammatik tizimi bilan ko'plab tillarning rivojlanishida asosiy manba bo'lib xizmat qilgan. Bu til orqali ko'plab ilmiy tushunchalar va terminlar shakllangan bo'lib, ular hozirgi zamon tillarida ham keng qo'llaniladi. Masalan, tibbiyot, huquq, falsafa va boshqa sohalarda lotin terminologiyasi o'zining ahamiyatini saqlab qolmoqda. U xalqaro hamjamiyatda kommunikatsiya va bilim almashish jarayonlarini osonlashtiradi, shuningdek, ilmiy tadqiqotlar va innovatsiyalar uchun mustahkam asos yaratadi. Natijada, lotin tili ilmiy terminologiyaning rivojlanishida asosiy manba sifatida xizmat qiladi, bu esa uning kelajakdagi ahamiyatini yanada oshiradi. Lotin tili xalqaro terminologiyada muhim o'rin egallaydi, chunki ko'plab ilmiy sohalarda asosiy terminlarning kelib chiqishi bilan bog'liq. Bu til, shuningdek, boshqa tillarga ta'sir ko'rsatib, ularning terminologik tizimlarini boyitadi. Lotin tilidagi terminlarning shakllanishi ko'plab ilmiy va professional sohalarda qo'llanilishi orqali amalga oshiriladi, bu esa bilim almashinuvini va ilmiy tadqiqotlarni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega.

Klinik terminlarning ilmiy – nazariy yasaliş prinsiplari

Klinik terminologiya tibbiyot fanining ajralmas qismi bo'lib, u kasalliklar, patologik jarayonlar, tashxis va davolash usullarini aniq ifodalashga xizmat qiladi. Klinik terminlarning shakllanishi qat'iy ilmiy-nazariy qonuniyatlarga asoslanadi va asosan lotin hamda qadimgi yunon tillariga tayanadi. Har qanday klinik termin ma'lum tuzilishga ega bo'lib, u atama elementlari orqali hosil qilinadi. Atama elementlari deganda so'zning tarkibiy qismlari — ildiz (asos), prefiks (old qo'shimcha) va suffiks (oxirgi qo'shimcha) tushuniladi. Ushbu elementlarning o'zaro uyg'unligi terminning aniq va ilmiy mazmunini belgilaydi. Klinik atamalar odatda yasama va qo'shma so'zlardan ifodalanadi. Yasama so'zlar: prefiks+o'zak; o'zak+suffiks; prefiks+o'zak+suffiks:

1) Prefiks + o'zak

hyper + tonia = hypertonia (qon bosimining oshishi)
hypo + glycaemia = hypoglycaemia (qon shakarining pasayishi)
tachy + cardia = tachycardia (yurak urishining tezlashishi)
brady + cardia = bradycardia (yurak urishining sekinlashishi)

2) O‘zak + suffiks

gastr + itis = gastritis (oshqozon yallig‘lanishi)
hepat + itis = hepatitis (jigar yallig‘lanishi)
nephr + itis = nephritis (buyrak yallig‘lanishi)
dermat + itis = dermatitis (teri yallig‘lanishi)

3) Prefiks + o‘zak + suffiks

hypo + therm + ia = hypothermia (tana haroratining pasayishi)
hyper + glyc + aemia = hyperglycaemia (qon shakarining oshishi)
peri + cardi + tis = pericarditis (yurak qopchasi yallig‘lanishi)
endo + gastr + itis = endogastritis (oshqozon ichki yallig‘lanishi)

Klinik terminlarni yasashida quyidagi asosiy ilmiy prinsiplarga amal qilinadi:

1. Morfologik yasash (qo‘shimchalar orqali hosil bo‘lish)

Klinik terminlarning asosiy qismi prefiks + ildiz + suffiks modeli asosida yaratiladi.

a) Prefikslar (old qo‘shimchalar)

Ko‘pincha yunon yoki lotin kelib chiqishli bo‘ladi:

- hyper- (ortiqcha): hyperglycaemia — qondagi shakar miqdorining oshishi
- hypo- (kam): hypoglycaemia — qondagi shakar miqdorining pasayishi
- tachy- (tez): tachycardia — yurak urishining tezlashuvi
- brady- (sekin): bradycardia — yurak urishining sekinlashuvi

b) Ildizlar

Asosiy ma‘noni beradi:

- hepat- (jigar)
- oste- (suyak)
- pulmon- (o‘pka)
- angi- (tomir)

c) Suffikslar (oxirgi qo‘shimchalar)

Kasallik, jarayon, holat kabi ma‘nolarni bildiradi:

- itis (yallig‘lanish): hepatitis — jigar yallig‘lanishi
- osis (surunkali yoki patologik holat): osteoporosis — suyak zichligining kamayishi
- emia (qon bilan bog‘liq): anemia — kamqonlik
- pathy (kasallik): angiopathy — tomir kasalligi

Morfologik usul klinik terminologiyaning eng asosiy shakllanish modeli bo‘lib, u tibbiy tushunchalarni aniq, qisqa va ilmiy asosda ifodalash imkonini beradi.

2. Kompozitsiya (juftlash / birikma shakli)

Bu usulda ikki yoki undan ortiq ildiz (asos) birlashib, yangi klinik atama hosil qiladi. Ushbu metod klinik terminologiyada murakkab jarayonlarni aniq va ixcham ifodalash imkonini beradi.

Misollar:

- osteomyelitis → “osteo” (suyak) + “myelo” (suyak iligi) + “itis” (yallig‘lanish)
suyak va suyak iligi yallig‘lanishi
- hepatosplenomegaly → “hepato” (jigar) + “spleno” (taloq) + “megaly” (kattalashish)
jigar va taloqning kattalashishi
- bronchopneumonia → “broncho” (bronxlar) + “pneumo” (o‘pka)
bronx va o‘pkaning yallig‘lanishi
- electrocardiogram → “electro” (elektr) + “cardio” (yurak) + “gram” (yozuv)
yurak faoliyatining elektr yozuvi

Kompozitsiya usuli klinik terminologiyada murakkab anatomo-fiziologik va patologik jarayonlarni qisqa, aniq va ilmiy jihatdan mukammal ifodalashga xizmat qiladi. Bu esa shifokorlar o'rtasida tezkor va to'g'ri muloqotni ta'minlaydi.

3. Eponimik yasaliş (olim yoki shaxs nomi bilan atalishi)

Eponimik yasaliş klinik terminologiyada alohida o'rin egallaydi va bu usulda kasalliklar, sindromlar yoki anatomik tushunchalar ularni birinchi bo'lib aniqlagan yoki tasvirlab bergan olimlar nomi bilan ataladi. Bu usul tibbiyot tarixini ilmiy terminologiya bilan bog'laydi va sohaning rivojlanishiga hissa qo'shgan olimlarni abadiylashtiradi.

Eponimlar klinik tibbiyotda keng qo'llanilib, ular nafaqat termin sifatida, balki ilmiy meros sifatida ham ahamiyatga ega.

Misollar:

- Altsgeymer kasalligi — A. Alzheimer nomi bilan atalgan, miya faoliyatining progressiv buzilishi bilan kechadigan neyrodegenerativ kasallik
- Parkinson kasalligi — J. Parkinson tomonidan tasvirlangan, markaziy asab tizimi zararlanishi bilan bog'liq harakat buzilishi
- Daun sindromi — J. Down nomi bilan atalgan, xromosoma o'zgarishlari natijasida yuzaga keladigan genetik patologiya
- Kushing sindromi — H. Cushing nomi bilan bog'liq bo'lib, gormonlar muvozanati buzilishi bilan kechadigan kasallik
- Addison kasalligi — T. Addison tomonidan aniqlangan, buyrak usti bezlari yetishmovchiligi bilan bog'liq patologiya

Klinik terminologiya va tibbiy etika

Tibbiyotda so'z nafaqat axborot vositasi, balki davolash quroli hamdir. Klinik terminologiyaning deontologik (kasb odobi) ahamiyati quyidagi to'rtta asosiy ustunga tayanadi:

1. Iatrogeniyaning oldini olish

Noto'g'ri qo'llanilgan termin bemorning ruhiyatiga og'ir jarohat yetkazishi mumkin.

Lotin tilining filtri: Shifokorlar o'zaro muloqotda "rak" o'rniga blastomatous process yoki "o'lim" o'rniga exitus letalis kabi terminlarni qo'llashi bemorni ortiqcha vahimadan himoya qiladi.

2. Professional muloqot aniqligi

Terminlar shifokorlar o'rtasida "umumiy til" vazifasini o'taydi.

Xalqaro standartdagi terminologiyani qo'llash tashxis qo'yishda xatolarni kamaytiradi va davolash uzviyiligi ta'minlaydi. Shuningdek, bu shifokorning madaniyati va bilim saviyasini namoyon etadi.

3. "Tushunish" va "Ishonch" muvozanati

Deontologiya shifokordan bemorga tushunarli tilda gapirishni talab qiladi.

Moslashuvchanlik: Hamkasblar bilan professional tilda, bemor bilan esa sodda va xushmuomalalik bilan gaplashish kerak. Murakkab terminlar bilan bemorni qo'rqitish axloqqa ziddir.

4. Tibbiy sirni himoya qilish

Klinik terminlar maxfiylikni saqlashga xizmat qiladi.

Kasallik varaqalarida yoki umumiy joylarda qo'llaniladigan maxsus terminlar va kodlar bemorning shaxsiy ma'lumotlari begona quloqlarga yetib bormasligini ta'minlaydi.

Klinik terminalogiyaning axloqiy funksiyalari:

Funksiyasi	Ta'rifi
Himoya funksiyasi	Bemorni og'ir psixologik zarbalardan lotincha terminlar yordamida himoyalash.
Kommunikativ funksiyasi	Tibbiyot xodimlari o'rtasida tezkor va aniq axborot almashuvi.
Gumanistik funksiyasi	Bemor bilan muloqotda yumshoq, tushunarli va professional bo'lish

Xulosa

Lotin tili, tarixiy jihatdan ko‘plab tillarning asosini tashkil etgan va zamonaviy ko‘plab tillarda, ayniqsa, roman tillarida o‘z aksini topgan muhim bir til sifatida e’tirof etiladi. Bu tilning xalqaro terminologiyadagi ahamiyati, uning ko‘p asrlik tarixidan kelib chiqadi. Lotin tili ilm-fan, tibbiyot, huquq, va falsafa kabi sohalarda o‘z o‘rnini topgan va ko‘plab terminlar ushbu til orqali shakllangan. Maqolamizda, lotin tilining xalqaro terminologiyadagi o‘rni va uning zamonaviy ilmiy muloqotdagi ahamiyati haqida fikr yuritimiz. Lotin tili, o‘zining qudrati va boyligi bilan, ko‘plab sohalarda terminologik asoslarni yaratgan. Masalan, tibbiyot sohasida ko‘plab atamalar lotin tilidan olingan bo‘lib, bu tilda yaratilgan terminlar ilmiy aniq va tushunarli bo‘lishi uchun muhimdir. Tibbiyotda ishlatiladigan "diagnosis", "therapy", "anatomia" kabi atamalar, lotin tilidagi dastlabki mohiyatini saqlab qolgan holda, zamonaviy ilmiy muloqotda keng qo‘llaniladi. Bu, nafaqat tibbiyot mutaxassislari, balki umumiy aholi uchun ham muhim ahamiyatga ega, chunki bu atamalar xalqaro miqyosda tan olinadi va tushuniladi.

Shuningdek, huquq sohasida ham lotin tilining ahamiyati yuksakdir. "Habeas corpus", "pro bono", "subpoena" kabi lotincha atamalar, xalqaro huquq va sud amaliyotida asosiy tushunchalarni ifodalaydi. Ushbu terminlar, huquqshunoslar va sudlar o‘rtasida samarali muloqot o‘rnatishga xizmat qiladi, bu esa adliya tizimining samaradorligini oshiradi. Lotin tilining terminologik boyligi, huquq sohasidagi aniq tushuncha va tushunish imkonini beradi, bu esa xalqaro huquq amaliyotida muhim ahamiyatga ega.

Lotin tilining ilmiy muloqotdagi o‘rni, shuningdek, falsafa sohasida ham o‘z aksini topadi. Falsafa tarixida lotin tilida yozilgan asarlar, ko‘plab fikrlar va nazariyalarni o‘z ichiga oladi. "Cogito, ergo sum" (O‘ylayman, demak, boraman) kabi mashhur iboralar, lotin tilining falsafiy terminologiya sifatida qanchalik kuchli ekanligini ko‘rsatadi. Ushbu iboralar, zamonaviy falsafa va mantiqiy fikrlashda muhim o‘rin tutadi va ularni tushunish, ilmiy muloqotda muhim ahamiyatga ega. Lotin tilining xalqaro terminologiyadagi ahamiyati, shuningdek, uning o‘rganilishi va saqlanishi bilan bog‘liq. Bugungi kunda lotin tili ko‘plab universitetlar va ta‘lim muassasalarida o‘rganilmoqda. Bu tilni o‘rganish, talabalarga nafaqat tarixiy bilimlarni, balki zamonaviy ilmiy terminologiyani ham tushunishga yordam beradi. Lotin tilining o‘rganilishi, zamonaviy ilm-fan va madaniyat uchun muhim ahamiyatga ega, chunki bu til orqali o‘rganilgan bilimlar, boshqa tillarga o‘tkazilishi va yanada rivojlanishi mumkin.

Xulosa qilib aytganda, lotin tilining xalqaro terminologiyadagi o‘rni, uning tarixiy va madaniy merosini saqlash, shuningdek, zamonaviy ilmiy muloqotdagi ahamiyatini oshirishda muhim rol o‘ynaydi. Bu til, ko‘plab sohalarda terminologik asoslarni yaratgan va hozirgi kunda ham o‘z ahamiyatini yo‘qotmagan. Lotin tili orqali yaratilgan atamalar, ilmiy va madaniy muloqotda aniq va tushunarli bo‘lishi uchun zarurdir. Kelajakda ham lotin tilining ahamiyati saqlanib qolishi va yangi bilimlarni o‘z ichiga olishi kutilmoqda. Maqolaning asosiy natijalari shuni ko‘rsatadiki, lotin tili xalqaro terminologiyada muhim rol o‘ynaydi. Bu til, asosan, ilmiy sohalarda, xususan, tibbiyot, biologiya va huquq kabi fanlarda keng qo‘llaniladi. Lotin tilidan olingan atamalar, xalqaro muloqotda aniq va ravshan tushunishni ta‘minlaydi. Shuningdek, lotin tilining o‘ziga xos grammatikasi va leksikasi, yangi terminlar yaratishda asosiy manba sifatida xizmat qiladi. Bunday atamalar, ko‘pincha, ilmiy tadqiqotlar va nashrlarda o‘z ifodasini topadi, bu esa ularning xalqlararo aloqalar va bilim almashinuvidagi ahamiyatini oshiradi. Shunday qilib, lotin tilining xalqaro terminologiyadagi o‘rni, nafaqat tarixiy meros, balki zamonaviy ilm-fan va madaniyat rivojida ham muhim ahamiyatga ega. Kelajakda, ushbu tilning qo‘llanilishi va rivojlanishi davom etishi kutilmoqda. Maqolaning asosiy natijalari, lotin tilining xalqaro terminologiyadagi ahamiyatini ko‘rsatadi. Ushbu til, ilmiy va madaniy sohalarda o‘zining tarixiy merosini saqlab qolib, yangi terminlarni yaratishda asosiy manba bo‘lib qolmoqda. Natijada, lotin tili global kommunikatsiyada muhim rol o‘ynashda davom etadi.

Foydalanilgan Adabiyotlar:

1. LOTIN TILI - INSON TANASINING LINGVISTIK KODI VA TIBBIYOTDAGI UNIVERSALLIK TAMOYILI Musurmonov Jamoliddin Faxriddin o‘g‘li Yo‘ldosheva Charos Ilxom qizi Sayfullayeva Lola Sobitovna <https://doi.org/10.5281/zenodo.17634558>
2. LOTIN TILINING ZAMONAVIY TIBBIY YOZUVDAGI ROLI VA UNING XALQARO STANDARTLASHUVDAGI AHAMIYATI Musurmonov Jamoliddin Faxriddin o‘g‘li Israilova Maxsuda Nugmatullaevna
3. Musurmonov.J.F & Sayfullayeva.L.S., (2025). FARMATSEVTIK ATAMASHUNOSLIK. Toshkent: TDTU <https://doi.org/10.5281/zenodo.15289181>
4. L.S. Sayfullayeva CHET TILLARI, LOTIN TILI VA TERMINOLOGIYA ASOSLARINI O‘QITISHNING DOLZARB MUAMMOLARI
5. L.S. Sayfullayeva Lotin tilini o‘qitish jarayonida axborot texnologiyalarining o‘rni
6. Musurmonov.J.F(2024).Lotin tilining zamonaviy tibbiy yozuvdagi roli va uning xalqaro standartlashuvidagi ahamiyati. Toshkent: TDTU <https://universalconference.us/universalconference/index.php/icmse/article/view/4518>
7. TIBBIYOT O‘QUV ADABIYOTI LOTIN TILI L.U.Xo‘jayeva X.A.Zohidova, Z.Z.Rahmatullayeva
8. LOTIN TILI VA MEDITSINA TERMINOLOGIYASI Boliyev M.N.Zamonnaviy tibbiy terminologiya qo‘llanmalari